

rodnog zastupstva za velike interese monarhije. Računajući na uvidljivost i domoljubno nastojanje, koja vi podnjete izpunjavanju vaše zadaće, ja vas najsrdačnije pozdravljam.*

Izveštaj ministra izvanjskih posala.

U odboru za izvanjske poslove austrijske delegacije, podao je ministar izvanjskih posala svoj izveštaj o djelovanju svog ministarstva od zadnjeg zasjedanja delegacija. Ponajprije govori o balkanskom ratu te je naglasio, da Austro-Ugarata imade svoj interes kod uređenja balkanskoga položaja. Monarhija je bila zasičena time, što je stekla Bosnu i Hercegovinu, te je za to mogla prema pobjedničkim balkanskim državama zauzeti dobroholno držanje. Monarhija nije mogla dopustiti poremetnju sila na Jadranu, te je za to tražila, da se stvori autonomna Albanija. — Izveštaj se dotiče djelovanja pokliskarske reunije. Monarhija je poduzela vojne mjere, kao protumjere na vojne mjere Rusije, a te su mjere bile tim nužnije, što su pobjedničke balkanske države pokazale agresivne težnje. Monarhija je dobila s lokalnih koncesijama provedenje bitnoga dijela svoga programa, čekajući mir. Proma Srbiji uredila je monarhija svoje držanje napram iskustvu iz aneksijske krize. Monarhija je podupirala Rumunjske zahtjeve. Na Balkanu leže još neriješena pitanja, jer narodnostna pitanja još nisu uređena. Srbija je pokazala postupak, koji uzrokuje obstanak Albanije, te koji je dirnuo u ugled Monarhije. Zato je monarhija poduzela protumjere. Srbija je propustila u razborito proračunano. Razvika Albanije nalazi se uzprkos poteškoća na najboljem putu. Turska je pokazala time, što je opet zauzela Traciju, velik vitalitet. Za Tursku je vrlo dobro, što je odpala od nje nemirna Makedonija. Grof Berchtold reasumira, da je kriza bila historijska nužda. Odnosaji među vevlastima dokazuju neočekivanu čvrstoću. Naglašava, da nema među vevlastima pravih interesnih sukoba, te izlaze čvrstoću trojnog saveza, koja se je sjajno pokazala. Pobjeđivanje njemačko-engliskih odnosaja od koristi je za monarhiju. Odnosaj s Rusijom za vrijeme krize bio je korektan i prijateljski. Razvoj Balkanskih događaja odstranio je povod za nesporazumak i pokazao suglasnost u shvaćanju i u interesima. Od Francuzke ne diče monarhiju interesne protimbe. Nekoji neprijateljski novinski glasovi ne daju se razjasniti, te ne odražuju dispozicija mjerodavnih faktora. Razvika Rumunjske pratili smo u prošlosti i pratit ćemo u budućnosti s najvećim simpatijama. S balkanskim državama morat će se sklopiti trgovački ugovori. Mi želimo, da balkanske države primimo u intimne trgovačke sveze. Sa Srbijom želimo dobre gospodarske sveze i susjedsko-prijateljski odnosaj. Od Srbije očekujemo očilovanja, koja će omogućiti, da se udje u potanku razpravu. Grof Berchtold apelira na kocu na složan i zajednički rad, da se ekonomske sile opet poprave.

Pogled po Primorju Puljsko-Rovinjski kot.

Hrv. djevojačka škola sa zabavištom. Kako smo se informirali na kompetentnom mjestu, svladane su napokon sve zapreke za otvorenje hrvatske djevojačke škole na hrvatskim zabavištem č. sestara sv. Križa. Škola će se konačno otvoriti u ponedjeljak dne 1. decembra. Izim tih škola, častne sestare držali će tečajeve za knačinstvo, za krojenje, šivanje, čipkanje, umjetno vezanje narodnih čilima (sagova); po vrh toga podučavat će i pripraviti djevojke za ispit zrelosti učiteljskih škola. Za sve te poduke plaćat će se mala pristojba od 1 K na tjedan, što je takorekuć ništa, kad

se uzme u obzir veliku korist, koju će učenice crpiti iz tih poduka.

Za pohudjanje zabavišta ne plaća se ništa.

Eto napokon izpunjene naše davne želje, koju očekivamo kao ozebao sunca, te ćemo vriednim i požrtvovnim častnim sestrama sv. Križa zahvaliti na njihovoj ljubavi do našega naroda najbolje time, da se naš narod njihovom rodoljubnom pozivu odzove u velikom broju i svoje djevojčice i mališke upiše u školu i tečajeva č. sestara. Velika stamota, da kastig božji bio bi, kad bi našim nebahjem zaspala takva vevlastna škola te stalno očekujemo, da će naši rodoljubi u Pulvi svom dušom i srcem poraditi, da se što više našeg pomladka upiše u te škole.

Častne sestare pozivlju ovima roditelje upisane djece u te škole kao i one te kane svoju djecu upisati u njihovu školu, da dodju s djecom u nedjelju 30. t. m. u 8 s. popodne u prostorije škola (via Sissano, Villa Šupek), gdje će častne sestare prikazati glavne osnove svojih školskih tečajeva i u ugodnoj zabavi upoznati se međusobno.

Pozdravljajuć najsrdačnije otvorenje tog novog našeg prosvjetnog zavoda, zahvaljujemo u ime našeg naroda u Pulvi častnim sestrama na podanoj nam rodoljubnoj pomoći za sačuvanje našeg pomladka našem domu i rodu, stalni da će taj njihov rodoljubni i boguugodni podvat donieti cietom našem rodu oblatog ploda i blagoslova. Bilo u sto dobrih časova!

Nikolaševa večer. Kao prijašnjih godina tako i ove sprama se naš Sokol, da dostojno proslavi Nikolaševu večer. Ove godine obdržavat će se Nikolaševa večer u subotu 6. decembra na samo Nikolnje u velikoj dvorani Nar. Duma uz obilni i raznovrtni program, o čemu ćemo obširnije obavjestiti naše poštovane čitatelje u narednom broju.

Porotno zasjedanje. Dne 9. decembra t. g. sastaja se u Rovinju porota na redovito zasjedanje. Od 88 izriebanih porotnika imade ovaj put neko 12 porotnika, koji poznaju i hrvatski jezik. To već nije pravo basibozukom oko listića puljske kamorre, pak pozivlje talij. političko društvo kamorata u Istri, da proli tomu prosvjoduje. Čarlatanima ni to neide u račun, da pučki suci bez tumača razumiju hrvatske stranke, da je ne sude: pomoću tumačenja glasovitog Muškarde i tumača, koji kadkada i nehote krivo protumače što kaže obtuženik ili koji svjedok a redovito ne mogu nikada točno prevodom izraziti ono što kaže hrvatska stranaka. Na primjer u zadnjem zasjedanju mjeseca septembra jedan svjedok rekao je hrvatski ovo: Čuo sam hitac. . . i vidio da je netko prosoo kroz dvorište mimo kolarice. . . — što je tumač, koji dobro razumije hrvatski, preveo ovako: . . . e vidi passare qualcuno per mio orto nel fondo denominato Kolarica. . . . Na taj prevod ustao je jedan porotnik Hrvat, koji je morao ispraviti taj krivi prevod tumača i pravo i točno rastumačio sucima i porotnicima ikaz svjedoka. A to je bilo od velike važnosti, što se je odmah na raspravi izpostavilo. Nije dakle naše pisanje i prosvjedovanje proli rovinjski poroti i tumaču iz puke obietni ili da i u sudstvu tražimo politiku, nego žalostno iskustvo i nepravedni postupak s hrvatskim strankama izsiljuje nam vapaj za pravdom barem u sudbenoj dvorani. Mi priznajemo rado, da u Austriji za nas još kod suda najdijemo pravde, te zato i zahtjevamo, da barem to bude isjeran i isključen svaki i najmanji upliv talijanske oligarhije u Istri, koja kao u drugim granama javne uprave bijela bi kao nekad i u sudovanju imati udjela za svoje nečiste sobstvene i političke svrhe.

† Fran Jedrejčić. Čitamo u ljubljanskom „Slovencu“, da je u Gracičcu preminuo tamoknji župnik vevč. gosp. Fran

Jedrejčić. Viečni mu mir i pokoj. — Vrlo žalostno, da moramo ovakve vjesti crpiti iz ljubljanskih listova.

Samozvani sudje. „Pučki Prijatelj“ u svom zadnjem broju onako s visoka (poklonimo se!) nam podmiče, da se je „Naša Sloga“ svečano proglasila liberalnom novinom. To utemeljuje naravno svojom poznatom konjskom logikom; ili onako, kad bismo mi ustvrdili, da je „Pučki Prijatelj“ proglasio sebe velikim lažcem (premda toga „P. P.“ neće nikada priznati). — Toliko odgovora za danas; a doći će vrijeme, kad ćemo potanje prikazati, kako „Pučki Prijatelj“ onako na pamet ili ad usum delphini a sve radi fabrike apetitane znade majstorski odkrivati kô iz knjige tvalje altarice, koji smetaju njegovoj goriljudskoj fabriki a brižno znade držati sakrite svoje altarine i argusovski paziti, da mu ih koji profanas ne odkrije i bijesno bez stida dijpnuti, tko mu i pokusi otvoriti koji njegov altaric: Ja sam infallibilis, noli me tangeri!

Strah je vrag. U čisto talijanskom selu Galezanu obine puljske ohavit će se do skora izbori za upravno vieće, kojemu stoji na čelu dugi niz godina neki Petrispaša, odličan član puljske kamorre. Galezancima je valjda dodijalo lepo upravljanje toga Petrisa sa njihovom imovinom, pak se dloše, da povjere upravu u druge ruke, što misle učinili kod skorih izbora. To je, ne znamo zbog čega, vrlo uzrujalo gazdu Petrisa i da protraši Galezance, dao razrubiti kroz organet puljske kamorre, da neki hrvatski pop razglodava izborne listine i agitira med hrvatskim izbornicima na Velom Vrhu da protime Galezancima upravu. Premda se je na tu vlost i najzadnji Galezance slatko namiljao, kamorraš ju je ipak hotimice izbacio, nebi li kojeg Galezancu naveo na tanak led i tako spasio Petrispašu. Kad kamorru počnu rusiti sami Talijani i odkrivati njihove lopovštine, onda stane kamorru vika: Talijani na okup, Hrvati dolaze, da nam ukradu naše svetlinje, kao da nekomu sto ostane ondje, gdje je nekoć vladala puljska i istarska talijanska kamorra. Ipak kamorri dolazi dobro i „babau croato“!

Zilkoval. U noći od 21. na 22. t. mj. ukrali su do sada nepoznati lopovi Josipu Buždonu, stanujućem u Velom Vrhu, iz stala 35 ovaca, nanleši mu time ogromnu štetu do 400 K. Jadniku time lopovi oteše glavno vredo življenja za svu obitelj.

Umoljavaju se ovime dobri i rodoljubni ljudi po svoj Istri, ako bi koji doznao i našao u trag ukradenim ovacima i lopovima, neka to prijavi prvoo oružničkoj postaji ili obćini i našem uredništvu. Josip Buždon bit će svakomu na tom dobrom djelu od srca zahvalan.

Akad. društvo „Istra“ priredjuje dne 30. o. mj. u Hrv. Čitaonici u Premanturi svoje l. sijelo s ovim rasporedom: 1. O narodnim pjesmama o boju na Kosovom polju g. 1389. Predaje podtajnik „Istre“ g. B. Semelici. 2. Rikard Katalinić Jeretov: Hrvatskom rodu prigodom umorstva istarskog Hrvata Oktavija Ostermana, deklamuje tajnik „Istre“ g. M. Ivesa. 3. Odsvirat će nekoliko komada tamburaški zbor Hrv. Čitaone.

Dne 7. decembra otvara to isto društvo svoju trinajstu knjižnicu u Medulinu. Predavat će tom prigodom tajnik „Istre“ — „o koristu dobro knjige“. Sudjelovati će sokolska medulinska glazba. Pozivaju se svi rodoljubi, da izvole ovoj svečanosti prisustvovati.

Predavanje u Nar. Radn. Organizaciji. U subotu dne 29. o. mj. držati će dr. Ivo Buzolić u prostorijama N. R. O. zanimivo i poučno predavanje: „O alkoholizmu i njegovu uplivu na zdravlje radnika“.

Preporučamo radnicima neka se okriete ovim predavanjima, koja će se kroz zimsku sezonu držati svake subote u prostorijama N. R. O.

Pomer. Od kada je prestala naša „Čitaonica“ pred više godina, nije se u „N. St.“ niko odavie javio. Rekbi da spavamo. Nije tome tako. Okupili smo se opet u kolo, te osnovamo ponovno Čitaonice, da na zdravu temelju počnemo opet da gradimo. Najveća zasluga ide gosp. druhanu Zucconu, koji nam je svagda bio na ruku, da nam zborom i tvorom pomogne da ostarvimo naša zamisao. Evala mu!

Dne 9. t. mj. otvorismo svečano Čitaonice“. Braća iz Pule i susjednih sela pohrliaše, da nam uzveličaju slavu. Tim nam dokazaše, da nismo osamljeni, da će nam i u buduće pružati bratsku ruku. Medulinska nas glazba izvrstnim sviranjem zabavljala i odusavljavala za cijelo svečanosti. Glasoviti naš ex delegat sijao je i sije crno sjeme, koje mu na žalost tu i tamo pada na plodnije tlo. Okupio je oko sebe nekoliko zavednih mladića, dapače i staraca preko 80 godina i s njima hoće da osnuje nekakav „Circolo di cultura“. Pod tim nedužnim imenom htjeo bi da mu pomognu da pridigne svoja propala vrela za fabriku od apetit, ali prekasno. Znamo, da mu je Čitaonica trn u oku, ali taj će ga trn boosti sve jače i jače. Malo će ovdje naći ljudi, koji će prezreti majčine mlijeko, malo ih je, koji će zabaciti lepi naš hrvatski jezik.

Većina Pomeraca je pristupila u Čitaonice. Danomice se koji prijavli, te se nadamo, da ćemo doskora imati jaku šetu, kojoj neće nauditi svaki vjetar, pa puhao s koje mu drago strane.

Do nas je pak Pomerac, da ne klonemo duhom, da dozdandjim marom nastavimo započeli rad na našu korist i na čast ubavog i mllog nam Pomerca.

Narodni darovi. Za Družbu dariva gdja Matilda Van der Wert iz Kostajnice K 10 radi srolno dovršene jedne stvari. Od jedne sporne igre u Kavani Nar. Dom daju igrači za Družbu K 6. — Za glazbu Hrv. Sokola i pjevačko društvo u Medulinu, darovate razni rodoljubi u Pulvi K 26. — Srdačna hvala svima!

Bošinjski kotar

Iz Bošinja. (Konac.) U Velikom Bošinjju naša stvar malakke ucljed pomanjkenja naše podpore i to barem moralne. Na Suuku i Unjajca Talijani su stvorili svoja zabavišta, broj djece u njihovim školama raste, dok mi nazadujemo. Još gore stojimo u Čunskom, Sv. Jakovu i Nerezinam. U Nerezinam mora da se srce svakog Hrvata izpuni čemerom, kad čuje mladji naraštaj, osobito djevojčice, gdje među sobom i svojim roditeljima razgovaraju talijanski. A to je krv naša krvi, to su izgubljeni sinovi našega naroda, naši poturice.

Mного bih araka papira jošte mogao ispuniti, kada bih htjeo nastaviti da iz našim naše jade, ali neću da podam prigodu našim neprijateljima, a osobito predavaču hrvatskih novina u Poreču i čitateljima njihove „Unione Nazionale“, da uživaju nad našom nevoljom.

Dopisniku „Pučkog Prijatelja“ i njegovim sumisljenicima opetujem ono, što mi je ovih dana rekao jedan naš stari kapetan: „I naši Talijani su također katolici, a nekoi i dobri viornici, pa naša društva nisu ovdje, da brane katolicizam, već da brane i uživaju naše hrvatstvo“. Zlatne su ovo rieči našeg starog borca i one su mi dale povoda, da napišem ovo par redaka.

Tiču se mene i svijtu nas, osobito u ovom gradu. Braće svećenici i svjetovnjaci, ako imademo još ljubavi do našeg i vilog hrvatskog naroda, do naše domovine, zaboravimo sve osobne mržnje, na sve vjerske i staleške razmirice, složimo se svi u jedno kolo, razdijelimo si među sobom rad, štrvujemo svi svoj osobni je, te združenim silama sadjimo u narod, brinimo se

za naša sela, jer budemo li nastavili ovim korakom, nije daleki dan, kada će izumrijeti i zadnja nada naše Hrvatske majke, da spasi sebi ovaj otok. Ne promjene li se na bolje naši društveni odnosi, nastat će brzo hrvatskog imena iz ovog grada, pošto naše nazadovanje je tako rapidno, da i najcrhiji pesimizam jest opravdan. Neka nas ne zavaravaju brojevi kod zadnjeg popisa pučanstva, već nek nam bude pred očima poslovića „na mladijima svijet ostaje“.

Pomisao na onu brojnu četu naše djece, koja nam se danomice iznarodjuje i otudjuje našem jeziku u legitim talijanskim zabavištima i talijanskim školama u Susku, Unijam, Čanskom, Nerezinam i obim Lošnjima, neka nas dovede do spoznaje naših dosadašnjih zabluda u nacionalnom pogledu te briga za budućnost ovo nedužne djece, neka nas pomiri među sobom, da zaboravimo na naše međusobne mržnje, te da svi posvetimo naše sile novom i složnom radu, inače će nam naši potomci moći potpunim pravom predbacivati, da je sve naše rodoljublje, naše hrvatsko djelo bilo osnovano na osobnoj ambiciji, na labavom temelju i himbenoj ljubavi do naroda. Ne tko — već što.

Mali Lošinj, dne 24. novembra. Naše vrlu djevojčice nastavnog tečaju i mladići, priredile sinoć u dvorani Hrv. Čitaonice u proslavu Konstantinova edikta, pod vodstvom svoje učiteljice, vrlo uspješnu predstavu „U tom čas znaku pohjediti“. Naša se je dvorana u brzo napunila, tako te su mnogi morali žalosni svojim kućama. Toliko ljudi već odavna nismo vidjeli na okupu. Prikazivanje je ispolo nad svako očekivanje. Začudno je zbilja, kako se djevojčice upravo užive u svojim ulogama. Ne smazemo rieti, kojima bismo dostojno pohvalili mladiće i djevojčice, koje usa sav rad i školi i izvan nje, ipak nalaze vremena i daju si truda da nauče ovake prilično teške igre, samo da nas zabave. Uloge su sasna dobro bile porazdijeljene, a i kostimi su odgovarali samoj predstavi. Na obću želju dayati će se repriza u nedjelju. Iza predstave uhvatili se mladići i djevojčice u živahno kolo.

Zabava Hrv. Čitaonice u Vel. Lošnju. U nedjelju dne 16. t. mj. priredila je naša Hrv. Čitaonica prvu ovozimsku zabavu. Deklamovala se je Arnoldova „Domovina“ i predavljala Jurkovičeva vesela igra „Kumovanje“. Predstavljali su naši domaći mladići i djevojke, te je bilo milina gledati, kako naši zgorinci odvažno nastupaju u pojedinim ulogama, kako si svaki daje truda, da izgovara što bolje stokavski.

Priustvjujući ovoj doista lijepoj zabavi, uvjerih se, da su priredivači morali uložiti mnogo truda, dok su postigli takav lepi uspjeh. Zasluga za ovaj naš uspjeh ide družbinom učiteljstvu, koje je izvježbalo naše diletante i priredilo zabavu.

Iza zabave razvio se je ples a tu se dogodilo nešto neugodnoga. U dvoranu došao je kasnije jedan vojnik iz tvrdjave u M. Lošnju u pripitom stanju te počeo galamiti i izvadiv bodež stao prijetiti. Mora se zahvaliti jedino razboritosti naših ljudi, da se nije dogodila kakova nesreća.

Ovaj događaj neka bude podukom našim ljudima, da ne dozvole pristup u naše društvene prostorije ljudima, koji k nama ne spadaju. Osobito budimo strogi prema ljudima, koji nisu našega jezika i krvi.

U Unija. Unijska omladina priredjuje u nedjelju dne 30. t. mj. u 7 sati na večer u prostorijama Hrvatske Čitaonice u Unijama zabavu, sa ovim rasporedom: 1. M. pl. Farkaš: Vijenac hrv. nar. pjesama; udara veliki tamburaški zbor. 2. „Čaša kave“, veselogra u jednom cinu. 3. V. G. Broz: „Složno pod hrvatskom zastavom“, udara mali tamburaški zbor. 4. „Krtmar k zavinutom rogu“; saloigra u jednom cinu. Ulazina po volji. Darovi primaju

se sa zabavlnošću. Čisti je prihod namjenjen u korist tamburaškog zbora.

Lošinj. (Pritužb. proti ovdješnjem vojništvu). Često puta čuli smo za razne prituzbe proti ponašanju ovdješnjeg vojništva a osobito momčadi c. i k. tvrdjave na Montuazini ili kako su ga naši Talijani prekrstili u Monte Asino.

Nedjeljom i svetecom zaletu se vojnici najradje do Čanskog ili Vel. Lošnjaja i jer su tamo slobodniji i bez ikakvog nadzora, svojim prostactvom i bezramnošću izazivju i zabadaju u mirno pučanstvo a osobito u ženskinje. Neugodno je osobito susresti se na te razuzdane protube cestom iz Vel. Lošnjaja ili Čanskoga u Mali Lošinj, kada se kasno u noć vraćaju kući. Ceste nisu razsvjetljene a uz to osamljene, pa je često, osobito naš ženski spol, izložen goju-sobam i pogrdnim rječelinama te kasarnske prostacine. Događaji, što se je zbilo predprošle nedjelje u Vel. Lošnju, prislilo nas je, da se pozabavimo i sa ovim pitanjem.

Preporučujemo c. i k. vojničkoj oblasti u Lošnju, da osobito kroz zimsko doba zabrani ovdješnjoj posadi polazak u izvanjska mjesta ili ostanak u Vel. Lošnju i Čanskom, najkasnije do 9 sati na večer i neka uvede kroz nedjelje i blagdane vojničke obhodnje (patrule) u obim mjestima.

Krčki kotar

Panač. Odbor za gradnju crkvice sv. Nikole iz Punač javlja, da je dovršena gradnja crkvice na čast sv. Nikole na ušću puntarske Drage, sa milodarima domaćih i tuđjih dobročinitelja iz Punač i Amerike.

Svečani blagoslov crkvice i kipa sv. Nikole, slediti će na dan sv. Nikole, dne 6. decembra 1918, koji dan će se u istoj crkvi odslužiti prva sv. misa.

Na 8 sati u jutro odlaziti će svečani obhod iz župne crkve prema novozagrađenoj crkvi sv. Nikole.

Voloski kotar

Volosko. Ovih dana usrećio nas je N. P. g. Namjestnik novim donosiocom teutonke kulture na ovom c. k. kotarskom poglavarstvu. Imenovan je novim konceptnim vježbenikom neki Georg Stern, koji ne zna niti riet hrvatski ili slovenski. Na prigovor nekih naših, da ne pozna našeg jezika i to obćenitog jezika ovoga kotara, opazio je mladi gospodin: „Ich werde schon in einigen Wochen in die Sprache hineinkommen“, što bi značilo u našem jeziku, da će u par sedmica naučiti naš jezik.

Čestitamo nastoj vladi, što nam šalje tako sposobne ljude, koji su kadri da nauče naš jezik u par sedmica!

O ti sretna Istro!

Pazinski kotar

Pazin. Posredovanjem nekih naših vrijednih rodoljuba pobješlo nas je 16. o. mj. do 30 izvršujućih članova starog i vekuvažnog pjevačkog društva „Kolo“ iz Zagreba skupa sa glasovitim opernim tenorom g. T. Lovczyanskijem i sa svojim vevrijednim dirigentom g. Anđeljom.

Koncert, stono ga je priredilo „Kolo“ u velikoj dvorani Nar. Doma, ispao je naravski vrlo dobro, a ovjencao ga je zlatnom krunom „pan Lovczyanski“.

Obćinstvo, koje je ove večeri sa pravom zapremilo i najsakrajniji kultiv dvorane i galerije, ostalo je upravo zapanjeno, slušajući taj andjeoski zbor i onaj divni glas brata Poljaka, te od velikog uživanja ne bi bilo zapustilo dvorano ni do zore, da se je dalje pjevalo.

Program bio je izveden onom poznatom preciznošću i dušom gospode koleša, pod ravnanjem sigurne ruke g. Anđjela, koji

je ne samo vrlo valjan i radin glazbenik, nego takodjer andjeo od čovjeka. Jedna točka bila je ljepša od druge. Sve je ekseliralo, ali jedan . . . onaj kružni basista g. Stein, podavao je pjevanju osobitu punću dubokim svojim glasom kao n. pr. u „Miru“ od Muhvića i drugdje, tako te je tu sve bilo što valjanu zboru treba.

A g. Lovczyanski? Poveo nas je u rajске dvore . . . Njegovo krasno grio uzhitilo je sve, osobito u dodatku „Krakowiak“, kad je nastupio kao pravi Poljak, i kad nije mogao od manje, a da svu svoju poljačku dušu ne izlije . . . Povladjivanju ni kraja ni konca. A da ga je čuo naš nezaboravni Lisinski u glasovitoj ariji Porina, on bi zaplakao, pohrlao k njemu, zagrio bi ga.

Iza koncerta sledila je večera u prostorijama Čitaone. Tekom iste izrečeno je nekoliko srdučnih nazdravica, na koje se je i srdačno odgovaralo. Prvi je govorio dr. Kurelić, predsjednik Čitaone i obćinski načelnik u čast „Kola“. Zatim su govorili profesor Doroghly isto u čast „Kola“, tajnik Brajša u čast opernog pjevača gosp. Lovczyanskoga, veterinar Rehek u čast kapelnika g. Anđjela i tako dalje. Sve je bilo zadovoljno i veselo. Tek u kasnu noć slijedilo je teži rastanak. U jutro su kolaši odputovali put Zagreba. Bog duo, te nam se povratio čim prije!

Predavanje u Pazinu. Svršeni pravnik g. Srećko Zuglia predavat će u subotu dne 29. o. mj. u prostorijama Hrv. Čitaonice „o temeljnim pojmovima prava“. Nadamo se, da će naši u Pazinu pohrliti na ovo važno i zanimivo predavanje. Iza govora odigrati će prof. Santel jedan umjetnički komad na guslama uz pratnju na glasoviru po g. Govokaru. Početak u 8 i pol sati na večer. Odbor za prosvjetu.

Stranina i Jurina

Jur. Zdravo kumpare Frane, si bil vav Nerezinab?

Fr. Sada grljen odonud.

Jur. Nu će si dozual znouva? Povej listo.

Fr. Čekaj kumpare Jure, ćemo se malo da serio porazgovorit. Nerezinski mu žikanti sviro lijepo tri kanconete: Viva Danle, Laesa pur i Viva Nerezine.

Jur. Ma to Viva Nerezine je jena nuova kanconeta.

Fr. Ni nuova ne, ovo je bila treća kanconeta, ku sa naučili pod mešтром od Veloga Sela. Direktor Elius je bil rekak muzikantom, da to Viva Nerezine je bil žvental ali napisal meštar od Lošnjaja.

Jur. Ma za tu kanconetu nisan nigdar čul spominjat.

Fr. Pravo je, znač ovo ti je puolitika internona i kako vav Nerezinab ne pozniva niki muziku, nor samo direktur Elius, meštar Salata i sekretarj Garbaz, a niki drugi ni znual, da Viva Nerezine je marcia millitare di Caserta od Italije; znač, da bi bil Elius povedel muzikantom, da je to marcia z Italije, bi mu bili scloperali, kako su bili, kada jin je bil dual popit, da se ne more sviriti l'anno dell'impero coi strumenti della fanfara.

Jur. Sada si me Franino razsvetlil i razumin tu politiku internu.

Fr. Vidis sada Jurino, da ima vav Nerezinab redentisti, kih još Uoni z Lošnjaja proteje.

Jur. Neka jih proteje, ma da se nebi ki protegnul prija ner misli, znač jih još ima ki su zguor kapituana.

Razne primorske vjesti

Župnikom kod sv. Antuna novoga u Trstu imenovan je dosadašnji župnik sv. Jakova u istom gradu veleč. g. dr. Anton Vattovaz, rodom iz Kopra i starinom Slovenca, tako mu ime kaže. Kod sv. Antuna novoga župnikovao je sve do nedavna, kako je poznato, sadašnji porečko-puljski biskup presvj. g. dr. Trifun Pedersoli.

Tršćanski Niemci za Talijane Primorja. Onomadne obdržavali su tršćanski Niemci, većinom državni činovnici, profesori itd. kao članovi njemačkog političkog društva glavnu skupštinu, na kojoj su zaključili molju ostalim, da će ne samo sami poddupirati svim silama Talijane Primorja proti Slavenima, već da će pozvati i ostale Niemce iz Austrije, da ih u tom obziru i oni pomognu. Složno će dakle proti nama sva službena i neslužbena Italija, te svi Niemci iz Austrije, a valda i oni iz Njemačke, a mi poclepani i podjeljeni na mnoštvo stranaka i strančica! Zalostna nam majka.

Pomilovan mladi Iredentista. Car i kralj Fran Josip I., oprosto je svu podopcu mladom talijanskom Iredentista Marjuru Sterle iz Trsta, koji je bio ove godine od bečke porote odsudjen radi veleizdajstva na pet godina teške tamnice.

Mladi Iredentista vraća se iz državnog zatvora u Pzinu u Trst, da nastavi svoj rodoljubni posao. Bilo sretno!

Uspjeos „Sudmark-a“ u naseljivanju u Primorju. Svitna nam je vrlo dobro poznato, koliko Niemci teže za našim Primorjem i kako gledaju i nastoje njihova razna društva, da što veći broj njih nasela u naše krajeve. Dokaz tome nek služi takodjer člančić (pod našim naslovom) u časopisu „Mitteilungen des Vereines SÜDMARK“ (Vijesti društva „Südmark“) br. 1. str. 421 tek. god. Malen je to člannak, ali zanimivo radi ga donosimo ovdje, da i naši doznaju i vide, što rade Niemci, da otmu našim obrtnicima i zanatlijama komad kruha, pak da ga dadu u usta svotij, čime lagano potištu naše u kult i oskudicu a svojim pripravljaju lijep i širok djelokrug zajedno sa dobrim materijalnim položajem, jer eto kako piše spomenuti časopis: „U nekom ljecilištnom i kupalištnom mjestu austrijskog Primorja, što se diže (koje se radi narodnog neprijateljaja pobliže imenovali ne sunje), bila su tekom zadnje sedmice naseljena tri njemačka obrtnika i to jedan limar, jedan postolar i jedan krojač; zajedno sa njihovim obiteljima je onamo 73 jedan prirast od 14 lica. Sa daljnjim aspirantima za bogata na izgled obrtnička mjesta stoji društvo „Südmark“ (Grac) još u pogodjanju; ono može uzeti u obzir naravno sasna topla preporučene i prilično imućne natjecatelje.“

To par riet dobro nam karakterizira njihov „Drang nach Süden“ ili kako inače kažu: „Nach unsere blaue Adria“; protiv čijeg se prodiranja moramo mi oprijeti, gledajući, da naši ne daju svojim neprijateljima nikakve zarade, čime će se ih jamćenju prililiti, da društva neće moći k nama sljati obrtnike, kad ne budu dobivali nikakve zarade, a naša društva trebaju na to svratiti veliku pozornost i gledati, da mi dobljemo svoje obrtnike svih struka.

Dr. Drag. Pelikan, specijalista za kožne, venerične i ženske bolesti, otvorio je privatni ambulatatorium u ulici Giulia br. 5, I. kat. — Ordinar od 2—8½ po podne izim nedjelje i blagdana.

Priposlano*).

Na dopis „Giosnaletto“ od 16. t. mj. „Un prete croato con naso rotto“, izjavljamo mi podpisani, da čitav članak ne odgovara ni malo istini. Podla je laž, da je gosp. Ivan Vinodolac zabtvjavao 10 kruna za svoj put u Vodnjan glede posujilnice. Isto tako kleveta je, da je veleč. gosp. Vinodolac pružio ruku na Radolović Antona, te da mu je isti sakom vratio, već je jedino veleč. g. Vinodolac predložio, da se kupi nekakvo zemljište polag procjene i tu se razilazila mišljenja te se članovi odbora malo uzurbali, kako se događaju u sličnim prilikama. Na žalost pak našim neprijateljima, moramo ovim izjaviti, da se nije dogodilo ništa, što bi moglo kompromitovati dobar glas našeg veleč. gospodina i naše stranke.

Marčana, 25. novembra 1913.
Anto Radolović od Jakova, Skoravić Jakov, predsjednik posujilnice, Mate Radolović Belas, odbornik.

* Za članke pod gornjim naslovom ne preuzimamo odgovornosti.

Posl. br. U 189/19.

U ime Njeg. Veličanstva Cara!

C. kr. kot. sud u Buzetu, po tužbi funkcionara državnoga odvjetništva kao javnog tužitelja proti Matu Pavličiću radi prekršaja § 14 toč. 1 Z 16/1. 1896. br. 89 I. d. z. iz god. 1897. u prisudu funkcionara državnoga odvjetništva Bigata, kao javnog tužitelja, optuženika, koji se nalazi na slobodi, nakon glavne rasprave danas provedene a na osnovu prijedloga učinjenoga od tužitelja, da se uporabi zakon je presudio:

Mata Pavličić pok. Andra i pok. Matije r. Benčić iz Roča, 66 godina, kat. trgovca bez imetka, oženjenog (14 djece od 1-28 god. st.), pismenog, već mnogo puta kažnjenog radi zanemarene pažnje nad živčanim sredstvima,

krivim:

da je dne 9. julića tek. god. odposlao iz Roča u Rovinj znatnu količinu nečisti, te da je tako vlastitom nemarnošću stavio u promet kao hranive stvari predmete, čiji je učinak bio kadar nauditi ljudskom zdravlju, dakle prekršaja § 14/1 Z 16. 1. 1896. L. D. Z. 1897. br. 89, te biva zato na osnovu § 14 spomenutog zakona uporabom § 268 kr.

osudjen

na tri (3) dana zatvora te na platež postupnih troškova i onih ispitivanja mlička.

Osim toga proglasit će se nazočna presuda na obilježnik trošak u novinama „Nasa Slova“.

Omissis.

C. kr. kot. sud,

Buzet, dne 30. julića 1913.

Dr. Volarić v. r. Šestan v. r.

Prodajem preko zime

sušeno svinjsko meso Ia.

sortirano i

zaklane porane (tukce)

čiste, bez glave, bez pandža i bez droba, franko u mjesto naručitelju pouzecom i to: poštom (expres) po kilogramu K 2-30, željeznicom (Eilgut) po kilogramu K 2-.

Naručbe prima

Fani Daroci — Bukinje,
Via Dobej—Taxla (Bozna).

ANT. RADIC
ANT. SPLJET
NAJVEĆA ZALAZNA VEŠTAČKA KAMERAZIJA

Gostiona

vrlo lijepa, sa prostranim vrtom na lišpom i prometnom položaju u sredini grada u Puli, iznajmljuje se uz povoljne uvjete. Ponude na uredništvo lista.

- Jeftino česko -

PERJE

--- za krevete ---

5 kg. novo čihano K 9'60, bolje K 12'—
biele pahuljice čihane, 18'— . . . 24'—
kao saleg blele pahuljice

Ilice čihane „30“ . . . 36'—
Raznašlje se franko pouzecom.

Zamjenjuje se i prima natrag uz naknadu tovar. troškova.

BENEDIKT SACHSEL, Lobos. br. 259
pulta PILSEN, Češka.

8 dana na pokus

Kajjem svakomu na 8 dana. Promjena ili novac natrag, pouzecom:

Amer. sat. nikel K	2'80
Roek. patent-sat	3'—
Amer. sat. goldin	3'30
Roek. za željezn	4'—
Roek. dvoet. pok.	4'50
Plovnati sat . . .	5'—
Dvoet. pok. posr.	6'—
14 kar. zlat. sat	18'—
Orig. Omega sat	20'—
Budilica, niklov.	20'—
20 cm. vlna . . .	1'—
Maria Jonghans	3'—
Radium svj. kaz.	4'—
4 zvonca	5'—
4	6'—
4	8'—
4	8'—
Ura nih. 75 cm	8'—
4	10'—
3. god. piam. jamstvo. Odprasa pouzecom.	6'—

Max Böhnel
Wien, IV. Margarethenstr. 27/429.
Originalni tvornički cijenik badava.

Austro-hrv. parobrodarsko društvo na dionice u Puntu.

Plovidbeni red počam od 1. listopada do 31. prosinca t. g.

Redovite pruge po Kvarneru.
Punat-Krk-Glavotok-Mallneka-Omišalj-Rieka svaki dan tamo i natrag.

Baška-Punat-Rieka svake srijede i subote tamo, petak i utork natrag.

Rieka - Opatija - Lovran - Rab svaki petak tamo i natrag.

Rieka - Opatija - Bell - Krk - Punat - Baška - Rab - Lošinjvöl - Lošinjmall (tuka sv. Martin) Nerzino svake srijede tamo, četvrtak natrag.

Rieka - Cirkvenica - Baška - Rab - Lošinjvöl - Čikat-Lošinjmall svaki ponedjeljak tamo, utork natrag.

Vrbnik-Šilo-Cirkvenica svaki dan tamo i natrag, utork produženje do Rieke.

Plovidbeni redovi badava i franko.

Glavno odpravništvo:
na Rieci Riva Cristoforo Colombo 4, telefon 1264, — u Opatiji na gatu u vlastitom kiosku, telefon 272.

Steckenpferd-Lillienmich-Sapun
od Bergmann & Co. Teubnen u Štute
Jest jeftini sapun koji čuva kožu od sušenja, pjege i ubodnje. Bježi, mišast i bijel. Ima se u svakoj dobrotvornici, trgovini, modri posrednici čitavim.

Kupiti se može u svim lokalnostima, drogerijama i parfumerijama.

Isto se proizvodi Bergmannova Lillienmich, Maseva i bo kreveta sredstvo za upravljanje rukama u gospodstvu. Čista u istom po 70 para bez. Dobiva se po svudu.

Više kuća u Puli malih i velikih prodaju se odmah uz povoljne cijene. — Uputi neka se dostave na uredništvo lista.

1000 i tisuću slika i raznih predmeta za muška i ženska odijela su u cjeniku, kojega razaslije badava Jugoslavenska raspačavaonica
R. Stermecki, Celje, br. 814.

Motor na plin 3 HP.
prodaje se odmah.
Upitati u tiskari Laginja i dr. Pula, ulica Gluša, 1.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI
registrana zadruga na ograničeno jamčenje
Vlastita kuća (Narodni Dom)
Podružnica u Pazinu.
Daje hipotekarne i mjenbene zajmove i uz mjesečnu otplatu te prima uloške, koje ukamačuje uz
4 1/2 %
čisto bez ikakvog odbitka.
Ustanovljena 1891.

Jeftino perje za postelje!
1 kg sivo, dobro očišano 2 K; bolje 2'40 K; prva vrst polu-svijetlo 2'80 K; bijelo 4 K; bijelo, pahuljasto 3'10 K; 1 kg najfinije, kao saleg bijelo, očišano 6'40 K, 8 K; 1 kg pahuljica, sivo 6 K; 7 K; blele fine 10 K; najfinije prsna pahuljica 12 K.
Kod naručbe od 5 kg franko.

Gotopi kreveti
iz gustog crvenog, plavog, bijelog ili žutog nankinga. 1 pokrivač, 180 cm dug, 120 cm širok, sa 2 jastuka, svaki 80 cm dug, 60 cm širok, napunjen s novim, sivim, vrlo trajnim pahuljastim perjem 16 K; polu pahuljice 20 K; pahuljice 24 K; pojedini pokrivači po 10, 12, 14 i 16 K; jastuci po 3, 3'50 i 4 K. Perine 200 cm duge, 140 cm široke 12, 14'75, 17'80, 21 K. Jastuci 90 cm dugi, 70 široki 4'50, 5'20, 5'70 K. Poperine od žuto prunice široke 180 cm duge, 116 cm široke 12'80 i 14'80 K. — Naručbe se pouzecom počam od 12 K franko. Roba se zamjenjuje ili uzimlje natrag bezbedno ako se ne dopadne vraća se novac. — Členilo badava i franko.
S. BENISCH, Dešenice, 762, Češka.

Bogati izbor
gotovih odijela, ogrtača, paletots za gospodu i djecu.

Novost
Konfekcija za gospodje
englezki zajamčeni nepromočivi ogrtači.

Krojačnica I. reda
Ignazio Steiner
GORICA PULA, TRST
Piazza Foro